

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH w Ośrodku Pomocy Społecznej w Obrazowie

Podstawową zasadą wszelkich działań podejmowanych przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Obrazowie jest działanie na rzecz dobra dziecka i w jego najlepszym interesie.

Poniższe standardy określają najważniejsze zasady i założenia związane z zapewnieniem maksymalnego poziomu bezpieczeństwa małoletnich, będących podopiecznymi Ośrodka Pomocy Społecznej w Obrazowie, a także gwarantujące najwyższy poziom ochrony małoletnich, na rzecz których realizowane są usługi świadczone przez tut. Ośrodek i jego komórki organizacyjne, a w szczególności osoby świadczące usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze na rzecz osób małoletnich, a także asystentów rodziny.

§ 1

Postanowienia ogólne

1. Podstawy prawne:
  - 1) Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. 2024 r. poz. 560);
  - 2) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2024 r. poz. 424) oraz akty wykonawcze do niniejszej ustawy;
  - 3) Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy (Dz. U. 2023 r. poz. 2809);
  - 4) Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz. U. 2024 r. poz. 17);
  - 5) Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. 2023 r. poz. 1550);
  - 6) Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. 2019 r. poz. 1781);
  - 7) Konwencja o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. 1991 r. Nr 120 poz. 526).
2. Ilekroć w dokumencie „Standardy ochrony małoletnich” jest mowa o:
  - 1) Ośrodka/OPS – należy przez to rozumieć Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrazowie;
  - 2) kierownikowi – należy przez to rozumieć kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Obrazowie;

- 3) pracownikowi – należy przez to rozumieć każdego pracownika Ośrodka, bez względu na formę zatrudnienia, w tym: m.in. zleceniobiorców, wolontariuszy, praktykantów odbywających praktyki studenckie lub inne osoby, które z racji pełnionej funkcji lub zadań mają (nawet potencjalny) kontakt z małoletnimi;
  - 4) opiekunowi prawnemu małoletniego – należy przez to rozumieć osobę, która ma za zadanie zastąpić dziecku rodziców, a także wypełnić wszystkie ciążące na nich obowiązki. Jest przedstawicielem ustawowym małoletniego;
  - 5) przemocy fizycznej – należy przez to rozumieć każde intencjonalne działanie sprawcy, mające na celu przekroczenie granicy ciała małoletniego, np. bicie, popychanie, szarpanie, itp.;
  - 6) przemocy seksualnej – należy przez to rozumieć zaangażowanie małoletniego w aktywność seksualną, której nie jest on lub ona w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, naruszającą prawo i obyczaje danego społeczeństwa;
  - 7) przemocy psychicznej – należy przez to rozumieć powtarzający się wzorzec zachowań lub skrajnie drastyczne wydarzenie (lub wydarzenia), które powodują u dziecka poczucie, że jest nic niewarte, złe, niekochane, niechciane, zagrożone i że jego osoba ma jakąkolwiek wartość jedynie wtedy, gdy zaspokaja potrzeby innych;
  - 8) zaniechaniu – należy przez to rozumieć chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych przez osoby zobowiązane do opieki, troski i ochrony zdrowia i/lub nierespektowanie podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju;
  - 9) przemocy domowej – należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą;
  - 10) osobie doznającej przemocy domowej – należy rozumieć osobę wobec której jest stosowana przemoc domowa.
3. Standardy ochrony małoletnich w Ośrodku Pomocy Społecznej w Obrazowie określają w szczególności:
- 1) zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi, a kadrą Ośrodka Pomocy Społecznej w Obrazowie;
  - 2) zasady i procedurę podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletnich, i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego;
  - 3) zasady przeglądu i aktualizacji standardów;

- 4) zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie kadry OPS do stosowania standardów;
- 5) zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania;
- 6) osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia;
- 7) sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletnich.

§ 2

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a pracownikami Ośrodka, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich

1. W celu zapewnienia bezpieczeństwa małoletnim, kandydaci do pracy w trakcie rekrutacji na stanowisko pracownika Ośrodka podlegają:
  - a) obowiązkowej weryfikacji polegającej na sprawdzeniu w Rejestrze Sprawców Przestępstw na tle Seksualnym (RSPTS) z dostępem ograniczonym prowadzonym przez Ministra Sprawiedliwości;
  - b) żądaniu od osób, które mają być zatrudnione lub dopuszczone do działalności z małoletnimi, zaświadczeń z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie wskazanym w art. 21 ust. 3 ustawy przeciwdziałania zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich czyli przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu oraz wolności seksualnej i obyczajności; w art. 189a i 207 Kodeksu Karnego (przestępstwa handlu ludźmi i znęcania się), przestępstw określonych w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii lub odpowiadające opisanym wyżej przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego;
  - c) kandydat do pracy posiadający obywatelstwo innego państwa niż Rzeczypospolita Polska przedkłada zaświadczenie do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi z rejestru karnego państwa, którego jest obywatelem.
2. Zgromadzone informacje dołącza się do akt osobowych pracownika.
3. Praca z rodzinami z dziećmi prowadzona jest zarówno na terenie Ośrodka, jak i w miejscu zamieszkania rodzin objętych wsparciem lub innym miejscu wskazanym przez osobę/rodzinę. Małoletni przebywający w Ośrodku nie mogą pozostawać bez opieki rodziców/opiekunów. Za zapewnienie opieki nad dziećmi odpowiedzialni są ich rodzice/opiekunowie.
4. Dzieci korzystające ze wsparcia psychologa mogą uczestniczyć w spotkaniu bez obecności rodzica/opiekuna.
5. Dzieci uczestniczące w zajęciach odbywających się w Ośrodku, których organizatorem jest OPS, mogą brać w nich udział bez obecności rodzica/opiekuna, ale za jego zgodą.

6. Pracownicy merytoryczni na bieżąco poszerzają swoją wiedzę i doskonałą umiejętności w zakresie pracy z dziećmi i rodzinami zagrożonymi wykluczeniem społecznym.
7. W relacjach pracowników z dzieckiem rodziny objętej wsparciem Ośrodka niedopuszczalne są zachowania o charakterze przemocowym, naruszające granice cielesne małoletnich oraz szeroko rozumiane poczucie godności. Komunikacja werbalna z dzieckiem pozbawiona jest akcentów wrogich, wulgarnych, agresywnych, złośliwych i ironicznych.
8. Kontakt fizyczny pracownika z dzieckiem rodziny objętej wsparciem Ośrodka polegający na użyciu siły w celu normowania, stawiania mu granic dopuszczalny jest wyłącznie w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, wyłącznie w celu przerwania takich zachowań.
9. Bezpośrednie kontakty z małoletnimi oparte są na poszanowaniu godności i intymności dziecka. Pracownicy Ośrodka w codziennych kontaktach z dziećmi kierują się szacunkiem, akceptacją i życzliwością, uwzględniając indywidualne potrzeby dziecka, zwracają się do dziecka językiem zrozumiałym i empatycznym, nie wyrażają krytycznych, ośmieszających opinii, uwag i sądów wobec dziecka oraz jego zachowań.
10. Niedopuszczalne jest w jakikolwiek sposób dyskryminowanie dziecka ze względu na płeć, orientację seksualną, wygląd, poziom sprawności fizycznej bądź intelektualnej, stan zdrowia, status społeczny, etniczny, kulturowy, narodowość, religię i światopogląd, zainteresowania i inne.
11. Pracownicy Ośrodka powinni zwracać szczególną uwagę na niepokojące zachowania małoletnich, które mogą świadczyć o ich krzywdzeniu i zobowiązani są do podjęcia próby nawiązania kontaktu z małoletnim w celu uzyskania jak najpełniejszej informacji o jego sytuacji.

§ 3

Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletnich, osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu rodzinnego, osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury „Niebieskie Karty”

1. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, będącego członkiem rodziny objętej wsparciem OPS, pracownik, który powziął takowe podejrzenie informuje niezwłocznie o tym fakcie bezpośredniego przełożonego bądź osobę go zastępującą, oraz sporządza, w tym samym dniu, pisemną notatkę dokumentującą ten fakt. Notatka powinna zawierać wszystkie istotne informacje, wraz z opisem sytuacji, w której pracownik powziął taką informację. Jeżeli pracownik nie jest już obecny w danym dniu w siedzibie Ośrodka, ma obowiązek przekazać informację telefonicznie.

2. Po przekazaniu informacji, o której mowa w ust. 1 osoba ta powinna w pierwszej kolejności ustalić czy zachodzą przesłanki uzasadniające wszczęcie procedury odebrania dziecka na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, a następnie ustalić jakie podmioty i instytucje powinny zostać poinformowane o podejrzeniu krzywdzenia małoletniego.
3. Pracownicy niemający uprawnień ustawowych do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” mają obowiązek sporządzenia zaakceptowanego przez bezpośredniego przełożonego zawiadomienia o podejrzeniu doznawania przez małoletniego przemocy i przesłania go do Zespołu Interdyscyplinarnego. Asystenci rodziny, pracownicy socjalni, pedagodzy, terapeuci, psycholodzy są uprawnieni do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”.
4. Jeżeli zasadne jest skierowanie do sądu rodzinnego wniosku, o którym mowa w art. 572 Kodeksu postępowania cywilnego lub złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, kierownik niezwłocznie kieruje taki wniosek do właściwych organów.

§ 4

Zasady przeglądu i aktualizacji standardów

1. Co najmniej raz na dwa lata dokonywana jest ocena standardów ochrony małoletnich w OPS pod względem zgodności z obowiązującymi przepisami prawa oraz ocenie ich merytorycznej przydatności.
2. Do przeprowadzenia oceny zobowiązany jest Zespół ds. pracy socjalnej i usług pomocy społecznej na rzecz osób zagrożonych przemocą domową, który przeprowadza wśród wszystkich pracowników OPS monitoring poziomu realizacji standardów ochrony małoletnich w oparciu o ankietę. Wzór ankiety stanowi załącznik nr 1 do niniejszych standardów.
3. Opracowanie wyników ankiety, zawierające ewentualne wnioski i propozycje zmian w standardach, Zespół ds. pracy socjalnej i usług pomocy społecznej na rzecz osób zagrożonych przemocą domową przedkłada kierownikowi.

§ 5

Kompetencje osób odpowiedzialnych ze przygotowanie pracowników Ośrodka do stosowania standardów, zasady przygotowania pracowników-do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności

1. W OPS za przygotowanie pracowników do stosowania standardów oraz za sposób dokumentowania tej czynności odpowiedzialny jest pracownik na stanowisku ds. kadr. Przy przyjmowaniu do pracy nowego pracownika pracownik ten zapoznaje go z obowiązującymi w OPS standardami ochrony małoletnich, co dokumentowane jest pisemnym oświadczeniem pracownika o zapoznaniu się z obowiązującymi w OPS standardami i zobowiązaniu do ich stosowania (załącznik nr 2). Oświadczenie po

zapoznaniu się z procedurą - podpisują ponadto wszyscy pracownicy zatrudnieni w OPS w dniu wprowadzenia standardów. Oświadczenie to wpinane jest do akt osobowych pracownika.

2. W przypadku nawiązania współpracy ze zleceniobiorcami, stażystami, praktykantami, wolontariuszami jest pracownik na stanowisku ds. kadr zapoznaje ww. z obowiązującymi w OPS standardami ochrony małoletnich, co dokumentowane jest pisemnym oświadczeniem o zapoznaniu się z obowiązującymi w OPS standardami i zobowiązaniu do ich stosowania (załącznik nr 2). Oświadczenie przechowywane jest w dokumentacji stanowiącej podstawę do współpracy.

§ 6

Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania

1. W Ośrodku osobą odpowiedzialną za udostępnianie rodzicom, opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów, celem zapoznania się z nimi i ich stosowania jest pracownik podejmujący współpracę z rodziną, a podczas jego nieobecności, osoba go zastępująca.
2. Przy udzielaniu wsparcia nowej rodzinie z dzieckiem/dziećmi, rodzicowi/opiekunowi dziecka przedstawiona jest do zapoznania się pełna wersja obowiązujących w OPS standardów, co dokumentowane jest pisemnym oświadczeniem rodzica/opiekuna o zapoznaniu się ze standardami (załącznik nr 3). Dodatkowo standardy w pełnej wersji zamieszczone są na stronie internetowej Ośrodka oraz wywieszane w widocznym miejscu na terenie OPS, a także są udostępniane na życzenie każdej zainteresowanej osoby.
3. Dla małoletnich objętych wsparciem OPS przygotowana została skrócona wersja standardów, (załącznik nr 4), która została wywieszona w widocznym miejscu w OPS z zastrzeżeniem ust. 4.
4. Jeżeli rozwój psychiczny małoletniego i stan jego zdrowia świadczą o ograniczonej możliwości zrozumienia założeń niniejszych standardów, pracownik może zaniechać przedstawienia skróconej wersji standardów małoletniemu objętemu wsparciem OPS.

§ 7

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia

1. W OPS osobami odpowiedzialnymi za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzieleniu mu wsparcia są wszyscy pracownicy.
2. Zgłoszenie o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i organizację pomocy oraz wsparcia dla takiego małoletniego, każdy z pracowników OPS ma obowiązek zgłosić bezpośrednio do kierownika.

§ 8

Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego, a także składania zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego i zawiadamiania sądu opiekuńczego.

1. W sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego pracownik OPS-u ma obowiązek niezwłocznego poinformowania bezpośredniego przełożonego o tym fakcie w formie ustnej, a także formie pisemnej, poprzez przedłożenie stosownej notatki służbowej.
2. Przekazanie informacji, o której mowa w pkt 1. powinno nastąpić jeszcze w tym samym dniu, w którym pracownik powziął podejrzenie lub informację. Jeżeli pracownik nie jest już obecny w danym dniu w siedzibie OPS-u, ma obowiązek przekazać informację telefonicznie.
3. Po przekazaniu informacji, o której mowa w pkt 1. do kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej, osoba ta powinna w pierwszej kolejności ustalić czy zachodzą przesłanki uzasadniające wszczęcie procedury odebrania dziecka na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, a następnie ustalić jakie podmioty i instytucje powinny zostać poinformowane o podejrzeniu krzywdzenia małoletniego.
4. W celu poczynienia ustaleń, o których mowa w pkt 3. zwołana może być wewnętrzna komisja, składająca się z kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej, pracownika socjalnego nadzorującego teren, w którym dochodzi do podejrzenia krzywdzenia małoletniego, pracownika, który powziął podejrzenie lub uzyskał informację o krzywdzeniu małoletniego oraz, w zależności od potrzeb, asystenta rodziny, psychologa czy terapeuty.
5. Jeżeli w wyniku ustaleń, o których mowa w pkt .3 i .4. zostanie ustalone, że zasadnym jest skierowanie do sądu rodzinnego wniosku, o którym mowa w art. 572 k.p.c. lub złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, kierownik OPS-u niezwłocznie kieruje taki wniosek do właściwych organów.
6. Obowiązki określone w pkt 1.- 5. nie wpływają na obowiązek ewentualnego wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”, zgodnie z postanowieniami pkt 3.

§ 9

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu

1. OPS nie udostępnia urządzeń z dostępem do Internetu oraz nie udostępnia sieci Wi-Fi. Ewentualne korzystanie z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu na terenie Ośrodka odbywa się pod nadzorem rodziców/opiekunów.
2. W przypadku zauważenia przez pracownika OPS zachowań szkodliwych u małoletnich, podejmuje on działania edukacyjne wobec rodzica/opiekuna dziecka, których celem jest uczulenie na monitoring treści, z którymi dziecko ma kontakt, a także zwrócenie uwagi na zagadnienia związane z cyberbezpieczeństwem (np. założenie kontroli rodzicielskiej na urządzenia, z których korzysta dziecko).

§ 10

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

1. W przypadku ujawnienia krzywdzenia małoletniego osoby odpowiedzialne przygotowują plan wsparcia małoletniego, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Jeżeli równolegle prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”, w której małoletni uznany jest za osobę doznającą przemocy, nie ustala się planu wsparcia.
3. Za przygotowanie i realizację planu wsparcia odpowiedzialny jest pracownik socjalny oraz asystent rodziny realizujący swoje zadania w stosunku do rodziny, w której wstąpił przypadek krzywdzenia małoletniego.
4. W miarę możliwości plan wsparcia konsultowany jest z psychologiem, a jeżeli jest taka możliwość, psycholog uczestniczy także w jego realizacji.

**Monitoring standardów ochrony małoletnich w Ośrodku Pomocy Społecznej
w Obrazowie – ankieta**

		tak	nie
1.	Czy wiesz na czym polegają standardy ochrony małoletnich?		
2.	Czy znasz standardy ochrony małoletnich obowiązujące w OPS w Obrazowie?		
3.	Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci?		
4.	Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia dzieci?		
5.	Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w Standardach Ochrony Małoletnich przez innego pracownika? Jeśli tak, czy i jaka była Twoja reakcja:		
6.	Czy masz jakieś uwagi/poprawki/sugestie dotyczące Standardów Ochrony Małoletnich w OPS w Obrazowie? Jeśli tak, proszę je wypisać:		

Załącznik nr 2

Standardów Ochrony Małoletnich
w Ośrodku Pomocy Społecznej w Obrazowie

**OŚWIADCZENIE O ZAPOZNANIU SIĘ ZE
STANDARDAMI OCHRONY MAŁOLETNICH
W OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ W OBRAZOWIE**

_____
imię i nazwisko pracownika/zleceniobiorcy, stażysty,
praktykanta, wolontariusza

Oświadczam, że zapoznałem/-am się ze Standardami Ochrony Małoletnich w Ośrodku Pomocy Społecznej w Obrazowie oraz zobowiązuję się do ich stosowania.

_____
data i podpis

**OŚWIADCZENIE O ZAPOZNANIU SIĘ ZE
STANDARDAMI OCHRONY MAŁOLETNIICH
W OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ W OBRAZOWIE**

---

imię i nazwisko rodzica/opiekuna

Oświadczam, że zapoznałem/-am się ze Standardami Ochrony Małoletnich w Ośrodku Pomocy Społecznej w Obrazowie.

---

data i podpis rodzica/opiekuna

**SKRÓCONA WERSJA
STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNI
W OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ W OBRAZOWIE**

1. Praca z rodzinami z dziećmi prowadzona jest zarówno na terenie Ośrodka, jak i w miejscu zamieszkania rodzin objętych wsparciem lub innym miejscu wskazanym przez osobę/rodzinę. Małoletni przebywający w Ośrodku nie mogą pozostawać bez opieki rodziców/opiekunów. Za zapewnienie opieki nad dziećmi odpowiedzialni są ich rodzice/opiekunowie.
2. Dzieci korzystające ze wsparcia psychologa mogą uczestniczyć w spotkaniu bez obecności rodzica/opiekuna.
3. Dzieci uczestniczące w zajęciach odbywających się w Ośrodku, których organizatorem jest OPS, mogą brać w nich udział bez obecności rodzica/opiekuna, ale za jego zgodą.
4. Pracownicy merytoryczni na bieżąco poszerzają swoją wiedzę i doskonałą umiejętności w zakresie pracy z dziećmi i rodzinami zagrożonymi wykluczeniem społecznym.
5. W relacjach pracowników z dzieckiem rodziny objętej wsparciem Ośrodka niedopuszczalne są zachowania o charakterze przemocowym, naruszające granice cielesne małoletnich oraz szeroko rozumiane poczucie godności. Komunikacja werbalna z dzieckiem pozbawiona jest akcentów wrogich, wulgarnych, agresywnych, złośliwych i ironicznych.
6. Kontakt fizyczny pracownika z dzieckiem rodziny objętej wsparciem Ośrodka polegający na użyciu siły w celu normowania, stawiania mu granic dopuszczalny jest wyłącznie w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, wyłącznie w celu przerwania takich zachowań.
7. Bezpośrednie kontakty z małoletnimi oparte są na poszanowaniu godności i intymności dziecka. Pracownicy Ośrodka w codziennych kontaktach z dziećmi kierują się szacunkiem, akceptacją i życzliwością, uwzględniając indywidualne potrzeby dziecka, zwracają się do dziecka językiem zrozumiałym i empatycznym, nie wyrażają krytycznych, ośmieszających opinii, uwag i sądów wobec dziecka oraz jego zachowań.
8. Niedopuszczalne jest w jakikolwiek sposób dyskryminowanie dziecka ze względu na płeć, orientację seksualną, wygląd, poziom sprawności fizycznej bądź intelektualnej, stan zdrowia, status społeczny, etniczny, kulturowy, narodowość, religię i światopogląd, zainteresowania i inne.